De Molenvriend

nr. 84

Molenvrienden Land van Cuijk

VERENIGING MOLENVRIENDEN LAND VAN CUIJK

Molenvereniging in het Land van Cuijk en omstreken
www.molenvrienden.nl

BESTUUR

VOORZITTER	Harm van Es	Floralaan 50
	Tel. 0485-578613	5831 TA BOXMEER
SECRETARIS	Walter Cornelissen	Park 8
	Tel. 0485-478818	5446 PH WANROIJ
	E-mail: molenvrienden@home.nl	
PENNINGMEESTER	Rob Snel	Chopinstraat 33
	Tel. 024-3582526	6584 EJ MOLENHOEK
BESTUURSLEDEN	Peter Pouwels	Vijverweg 6
	Tel. 024-3974266	6562 ZL GROESBEEK
	Mari Goossens	D. Boutsstraat 25
	Tel. 0485-573815	5831 VN BOXMEER

REKENINGNUMMER: 16.89.81.858 *onder vermelding adres penningmeester*

MOLENARCHIEF LAND VAN CUIJK *Het regionale molenarchief is ondergebracht in molen "De Vooruitgang" te Oeffelt. Inlichtingen bij John Houben.*

Het werk van de vereniging Molenvrienden Land van Cuijk wordt mede mogelijk gemaakt door:
Beijk Molenbouw bv, Afferden (L)
drukkervanderegio.nl, Boxmeer
Havens Diervoeders, Maashees
Molensteenmakerij Hans Titulaer, Plasmolen
Nabuurs Transport bv, Haps
Bol Adviseurs, Boxmeer
Van Haren Installaties bv, Cuijk
Hendrix Legpluimveegroep, Heijen
Elektro Technisch Buro Nabuurs bv, Boxmeer

Colofon

DE MOLENVRIEND 84, jaargang 29, nummer 4, december 2013
Lijfblad van de vereniging Molenvrienden Land van Cuijk, opgericht 18 januari 1985.
De Molenvriend wordt gratis toegezonden aan de leden van de vereniging. De contributie hiervoor is minimaal € 15,--. Aanmelden als lid kan bij de secretaris of via de website www.molenvrienden.nl. De Molenvriend is een advertentiemedium. Prijs losse nummers € 1,50.
ISSN 1384 8526

REDACTIE *Mari Goossens* *Frans Rademakers*
Marko Sturm *Paul Verheijen*

REDACTIEADRES *D. Boutsstraat 25* *5831 VN BOXMEER*
e-mail: mjfagoossens@ziggo.nl
De Erica 2 *5831 RX BOXMEER*
e-mail: j.m.sturm@alumnus.utwente.nl

VERDER WERKTE(N) MEE *Pieter Aarts, Frits Harteman, John Houben*
Peter Pouwels, Rob Snel, J. v. Uden, Jan Veekens

ILLUSTRATIES *Mari Goossens, Frank Heeren,*
Frans Rademakers, J. v. Uden, Jan Veekens

VOORPAGINA *Molen "De Korenbloem" te Mill zoals hij er nu nog uit ziet. De restauratie zal binnenkort beginnen, zodat de molen in de loop van 2014 weer kan gaan draaien.*

In dit nummer

pagina 2	**Colofon**
pagina 3	**In dit nummer**
	Van de redactie
pagina 4	**Mededelingen van het bestuur**
pagina 5	**Gerritsmolen te Vortum**
	geschiedenis van deze verdwenen molen
	door: J. van Uden
pagina 7	**Open middag op molen de Korenbloem (Mill)**
	door: Rob Snel
pagina 8	**Molens op de Molenheide te Mill**
	door: Peter Pouwels
pagina 9	**Geschiedenis molen "De Vooruitgang"**
	een duik in de geschiedenis naar aanleiding van de 100e verjaardag van de molen
	door: Jan Veekens en John Houben
pagina 13	**Molenpoëzie**
pagina 14	**Molenpenning voor Harry Kaak**
	verslag van de feestelijke uitreiking
	door: Frans Rademakers
pagina 15	**Molenbezoek Groningen**
	door: Mari Goossens
pagina 17	**Aan de licht**
	een molenaar stelt zich voor...
	door: Pieter Aarts
pagina 18	**Molens in de regio**
	door: Mari Goossens en Marko Sturm

Van de redactie

Op de valreep van het oude jaar 2013 is het gelukt om het 4e nummer van de Molenvriend samen te stellen. Traditiegetrouw de gelegenheid om alle lezers de beste wensen voor het jaar 2014 toe te wensen. De voorpagina van dit nummer hangt samen met een belangrijke molenwens die ongetwijfeld bij velen in de regio lang gesluimerd heeft. Molen "De Korenbloem" te Mill heeft lang moeten wachten op restauratie, maar nu gaat het er dan echt van komen. In dit nummer treft u een verslag aan van de open dag die als opmaat naar de restauratie gehouden werd. We hopen in 2014 te kunnen berichten over de voortgang van de restauratiewerkzaamheden en uiteindelijk een draaiende molen te bezoeken.

De geschiedenis van de Millse molens gaat al ver terug, zoals te lezen in het artikel van Peter Pouwels. Voor verdere informatie over deze molens verwijzen we naar de website.

Daarnaast mochten we een bijdrage ontvangen over de vroegere molen van Vortum en plaatsen we het artikel over de geschiedenis van de Vooruitgang te Oeffelt, zoals dat ook verscheen in de speciale editie uitgegeven ter gelegenheid van het 100-jarige jubileum van deze molen.

de redactie

Mededelingen van het bestuur

Het jaar zit er weer bijna op. Wat het weer betreft, hebben we de afgelopen weken al van alles voor de kiezen gehad. Plensbuien, een ongekend zware storm en de eerste natte sneeuw. Het maakt het werken op de molen er niet prettiger op, zeker als je geen kacheltjes hebt.
Van grote schades aan de molens in ons gebied heb ik van de collega's niets gehoord, echter op de Maasmolen zijn veel dakshingels weggeblazen en het lekt er nu behoorlijk.

Aan het begin van het afgelopen jaar werd ons medegedeeld dat twee collega's zijn geconfronteerd met een ernstige ziekte, volgens de laatste berichten gaat het iets beter met ze, we wensen hen veel sterkte toe. Wat verder opviel, is dat we voor het eerst geen excursie hebben gehad. Erg jammer, omdat dit nu juist ons allemaal dichter bij elkaar brengt en ook onze partners de gelegenheid geeft elkaar weer eens te ontmoeten. Dit dreigt het komende jaar wederom te gebeuren; tot op heden heeft zich nog niemand beschikbaar gesteld voor de organisatie, erg jammer. Hopelijk vinden jullie dit ook erg jammer en meld je je aan. We helpen je met raad en daad, dus kom op.
Het jubileum van de molen de Vooruitgang te Oeffelt was een groot succes. De jaarlijkse BBQ hadden we op de zaterdagavond gekoppeld aan deze gebeurtenis en dat viel in goede aarde.

Op de laatste molenaarsvergadering dit jaar hadden we Marion van Driel van de firma Van Driel O&T uitgenodigd. Zij is beroepsmatig dagelijks bezig met opleidingen en trainingen in EHBO, EHBO aan kinderen, levensreddende handelingen, reanimatie, AED en baby/kindreanimatie. Een heel bijzondere avond, waarbij het duidelijk werd dat er op de molens nog wel het een en ander verbeterd kan worden aan de procedures hoe te handelen in noodsituaties. Een aantal jaren geleden zijn ons handboeken RIE uitgereikt. Volgens rondvraag is daar maar weinig mee gedaan. Op sommige vragen die Marion ons stelde, moesten we het antwoord schuldig blijven. Tijdens de molenaarsvergadering in de gemeente Heumen is dit onder de aandacht gebracht en hebben we bijvoorbeeld de EHBO-dozen onder beheer van de gemeente gebracht en is het plan opgevat om binnenkort een brandweeroefening op de molen te houden.

Op dinsdag 11 februari 2014 is de algemene jaarvergadering vastgesteld. Op deze avond zullen de vaste agendapunten weer de revue passeren, zoals jaarverslag, financiën, eventuele bestuursmutaties, etc. Noteert u alvast deze datum in uw agenda.

De uitnodiging, agenda en tevens het verzoek voor betaling van de jaarlijkse contributie ontvangt u apart via onze secretaris.
Tevens zal als gast de molenconsulente Marloes van de Hei van de Molenstichting Noord-Brabant iets over haar werk vertellen.
Er zullen opstikbare logo-embleempjes voor op overalls voor een zeer klein prijsje beschikbaar worden gesteld.

Als laatste wil ik vermelden dat Ramon Ligthart, eigenaar van de Korenbloem in Mill, lid is geworden van onze vereniging.

Het bestuur wenst jullie allen prettige feestdagen toe en een goed molenjaar in 2014.

Robert Snel

Bij overname van artikelen en/of foto's, auteur en eventuele bron(nen) vermelden. Tevens hiervan melding maken bij de uitgeefster of redactie van dit blad.

De redactie stelt zich niet aansprakelijk voor eventueel gemaakte fouten of anderszins ontstane ongemakken.

Gerritsmolen te Vortum

Zo zag de molen eruit vóór hij verwoest werd in 1944. Op de achtergrond de woning van Jo Martens, De Lier. Na hem resp. van Jan van Hout en dokter Rijn.

Deze mooie molen is teloor gegaan op het eind van de tweede wereldoorlog. Hij werd in 1868 gebouwd door Piep Jansen uit Groeningen, de vader van de ons bekende Kobus Jansen, De Klomp genoemd, grootvader van de Vortumse metselaar en ondernemer Piet Jansen. Deze molen behoorde tot 1904 aan Oswald Vink, door huwelijk in het bezit gekomen van de Vortumse Molen. Als Oswaldus Vink overlijdt is hij weduwnaar van 1. Huberdina Helena Hanckx en 2. van Anna Gertrudis Zeegers.
Van de fam. Zegers wordt verteld, dat die van de Hei tot de Maas over hun eigen grond konden lopen. Het is dus niet onwaarschijnlijk dat die ook in het bezit zijn geweest van de molen en die als bruidsschat meegaven aan Gertrudis.

Hij verkocht hem aan Bertus Gerrits, omdat hij naar Well ging verhuizen. Deze beheerde hem tot 1914 om hem dan over te dragen aan Drikus Gerrits, die de “zeilen” hanteerde tot 1934.
Wim Gerrits kon op 27 juni 1945 getuigen hoe zijn trots en die van het hele dorp en van de gehele streek verdween, door toedoen van niets ontziende slopershanden, die van deze molen niets meer overlieten dan een grote, trieste hoop puin.

Bijna elke molen heeft een vreselijk verhaal. Ook deze reus heeft de - waarschijnlijk iets te onvoorzichtige - molenaarsknecht J. Teurlings uit Loon op Zand flink te grazen genomen, wat hem het leven koste.
Wat pastoor Franciscus van de Looveren in het boek van de overledenen op 10 februari 1937 in het latijn opschreef, heb ik, zo goed als ik kon, als volgt vertaald:
“Op aswoensdag nadat hij het askruisje in de kerk had ontvangen, is hij op een vreselijke manier, zonder te weten het hoe en waarom tussen de maalstenen vermorzeld. Hij is 17 jaar geworden.
Armen, benen, borst en darmen lagen allemaal doореen en zijn zo op autoriteit van Vierlingsbeek naar Loon op Zand verzonden”.
Het verongelukken van de 17-jarige knecht Jan Teurlings uit Loon op Zand op 10 febr. 1937 spreekt nog steeds tot de verbeelding. Aan de das, die hij droeg is hij waarschijnlijk langzaam en heftig tegenstribbelend het draaiende gedeelte in getrokken.

De molen met zware oorlogsschade

Hier bouwde Wim Gerrits zijn nieuwe "molenaarsbedrijf". Na hem kwam Hahebo, het CMP van Steinberg, een bandenhandel. Van links naar rechts zien we het bewindvoerderskantoor van Joop Kroezen, opslagruimte van inventaris uit leeggehaalde woningen, dat op de jaarlijkse rommelmarkt kapitalen opbrengt voor de fanfare en rechts de tot woning omgebouwde open schuur.

Jo Martens, bijgenaamd De Lier, stapte - omdat ie zoals gewoonlijk niks anders te doen had - gewoontegetrouw naar de molen voor een praatje. Dichterbij gekomen hoorde hij "een onheilspellend zoevend geluid" en zag hij aan het veel te snel en onbelast draaien van de wieken, dat er iets niet in de haak was.

Toen hij op zijn roepen geen antwoord kreeg, ging ie verder kijken en zag hij Jan vreselijk verminkt en in stukken langs en tussen de houten raderen en tandwielen rondslingeren.
Pas nadat hij hulp had gehaald, kon hij samen met Mina de Haas de molen tot stilstand brengen. Jo Ermers, de koster, zou hem ertussenuit gehaald hebben. Het schoonmaken heeft een hele week in beslag genomen.
Deze molen was volgens deskundigen een der mooiste van het Land van Cuijk. Wereldoorlog twee ging aan deze molen niet voorbij.

Na de desastreuze beschieting op het eind van de oorlog vanuit Afferden is de Vortumse Molen niet meer opgebouwd.
Reeds voor de oorlog had de familie Gerrits een machinale molen gebouwd te Mullem op de tip St. Cornelisstraat en de Luinbeekweg. In deze molen werden vele zakken koren aangevoerd met kruiwagen en hondekar en vooral tijdens de oorlog "lekker zwart" gemalen. Ook dit gebouw kent zijn historie, zijn lief en zijn leed.
Gevraagd aan Ton Gerrits of er ook inderdaad al voor de oorlog maalactiviteiten waren op de plek waar nu het bewindvoerderskantoor van Joop Kroezen is gevestigd, laat Ton per e-mail weten:
"Dat klopt, voor de oorlog was het stoomgemaal - zoals dat genoemd werd - twee dagen in de week open. Dan gingen de boeren uit de hei eieren leveren op het pakhuis. Als ze heen gingen gaven ze het graan af om gemalen te worden en als ze terug kwamen, was het klaar en namen ze het weer als meel terug.
Er werd met een dieselmoter gewerkt, die dreef de molenstenen aan".

J. van Uden

Open middag op molen de Korenbloem (Mill)

Tijdens de bestuursvergadering van 22 oktober 2013 werd medegedeeld dat Ramon Ligthart de molen “de Korenbloem” te Mill open wilde stellen voor het publiek. Ramon, de eigenaar van de molen, heeft een stichting opgericht, die de restauratie en fondsenwerving t.b.v. de molen in goede banen moet leiden. Eindelijk zal de Korenbloem weer als een volwaardige molen gerestaureerd worden. De vraag was of wij, de vereniging Molenvrienden Land van Cuijk, deze open middag willen opluisteren met wat demonstratiespullen, zoals molensteentjes, platen en dergelijke. Ramon was al eerder toegetreden tot onze vereniging en natuurlijk waren we bereid om hem bij te staan, zoals een goede vereniging betaamt. Op 22 oktober was het dan zover, Peter Simons en ondergetekende hadden van te voren alle attributen al met het luiwerk van de Lindense molen laten zakken en in de auto geladen. Mijn auto helde aardig achterover en rond 11.30 uur vertrokken we richting Mill. Het was die dag prachtig weer, reeds op kilometers afstand konden we de molen al boven de contouren van het dorp uit zien steken, op dit moment nog met onttakelde roeden. Het hekwerk is, op een enkel latje na, helemaal verdwenen. Aangekomen werden we hartelijk welkom geheten en op de maalzolder hadden de bestuursleden Mari Goossens, Harm van Es en Walter Cornelissen het documentatiemateriaal reeds uitgestald en konden de eerste gasten het malen met een kweern uitproberen. Peter en ik hadden een maalstoeltje en een bascule meegebracht, om daarmee de kinderen en/of vaders en moeders eens nauwkeurig te kunnen wegen. Onze nering werd in de invaart uitgestald, bijzonder was wel dat het er heerlijk warm was door de CV, om jaloers op te worden. In de prachtige keuken was koffie en thee in overvloed en na het nuttigen van ons eerste bakje koffie kwamen er al meer bezoekers binnen. De hele middag was het een komen en gaan van mensen, waarbij we ook vele van onze eigen collega’s konden verwelkomen. Ook de molenbouwers van de firma Beijk, Mark, Arjan, Harrie en Nel en de consulente Marloes van de Hei van de Molenstichting Noord-Brabant, alsook de wethouder van de gemeente Mill bezochten deze drukke openstelling. Er waren ruim 300 bezoekers, niet slecht voor een eerste keer. Zelfs de buurvrouw die al 70 jaar in Mill woonde kwam voor de eerste keer in de molen. Pas tegen 17.00 uur werd het rustiger en konden we, na het nuttigen van een heerlijke kop ossenstaartsoep, de spullen weer inladen en huiswaarts keren. Ik ben trots dat we als vereniging in zo’n korte tijd iets hebben kunnen betekenen voor een collega. We wensen Ramon en zijn broer Rene een voorspoedige restauratie en succes met de molenaarsopleiding toe. Er is nog een heleboel te doen, het gaande werk in de molen is er slecht aan toe. Onder leiding van molenmaker Harrie Beijk zal het allemaal goed komen en steekt de molen straks weer trots en met een echt gevlucht, hoog boven het dorpscentrum van Mill uit. Een aanwinst voor het molenbestand, een monument om van te genieten wanneer de wieken weer zoevend door de lucht klieven.

Rob Snel

Molens op de Molenheide te Mill

Hoe oud de molen(s) van Mill zijn is niet precies te achterhalen, dat er vóór 1523 al een windmolen was is zeker. De rosmolen wordt in een procesverbaal van 1684 vermeld, op deze molen is Geurt Ermers, de schoonzoon van Ludolph de Quay, molenaar, samen met zijn schoonzoon Christiaan Ryke, die hier knecht is.

De herbouw van de windmolen te Mill in 1523
De Millse molen was door blikseminslag ernstig in verval geraakt. Van het houtwerk waren alleen de molenstandaard met twee steenlijsten, een kruisbalk en wat binnenwerk nog in goede staat. Net als bij de herbouw van de molen te Sambeek (1522) werd ook hier meester Hubert van Wirdt door het domein met de herbouw belast. Behoudens ijzerwerk aanvaardde hij het werk voor 225 Philipsgulden. Claes Roeffs, smid te Mill, leverde 2200 zoldernagels, 150 dubbele en 50 enkele scherpelingen, 150 lasnagels, 40 pond aan ijzeren banden voor het rutsel of de spijlenas, 13 pond krammen en bouten, en verder twee deurhengsels, een grote band beneden om de standaard, 15 voet aan ijzerbanden voor de roeden, 2 bouten door het rad, en een grendel voor de deur. Wouter Smyt uit Grave zorgde voor 2650 deurnagels, 750 lasnagels, een ijzeren ring om de hals van de as, wegende 75 pond, nog aan de as 38 voet ijzeren banden en tenslotte een nieuwe "guet"of molenijzer. Het gehele herstel van de Millse molen kostte 306 gulden en 9 1/2 stuiver. Jammer genoeg woei de molen al in 1558 om. De kort nadien herbouwde molen heeft hier tot 1881 dienst gedaan, daarna werd ze afgebroken.

Wanneer men de kadasterkaart van Mill sectie D02 uit 1830 raadpleegt, ziet men op "de Molenheide" in elkaars directe nabijheid twee molens ingetekend, aangeduid als "moulin à cheval" en "moulin blé" (moulin cheval = paard of rosmolen en moulin blé = korenmolen)
Onder nr. 192 staat in de kadastrale legger OAT vermeld "vervallen roskorenmolen", en onder nr. 199, "windmolen".

Windkorenmolen van Willem van Sambeek
De taxateur van het kadaster vermeldt in 1827: "de houten windgraanmolen heeft twee koppel molenstenen, die gelijktijdig kunnen werken. Deze molen ligt gunstig en verkeert in gewone staat van onderhoud en wordt door de Domeinen met het molenhuis en landerijen verhuurd aan Willem van Sambeek".
In de bijbehorende legger wordt inderdaad onder de betreffende nummers genoemd, de weduwe van Willem van Sambeek, molenaar.
Willem is op 10-05-1751 te Mill geboren, als zoon van Frans Pauwels van Sambeek en Eerke van Beusecom en overlijdt te Mill in 1825. Hij is op 16-06-1799 te Mill gehuwd met Lamberdina Geurts van Cuijk, geboren te Mill 24-03-1778 en aldaar in 1870 overleden.

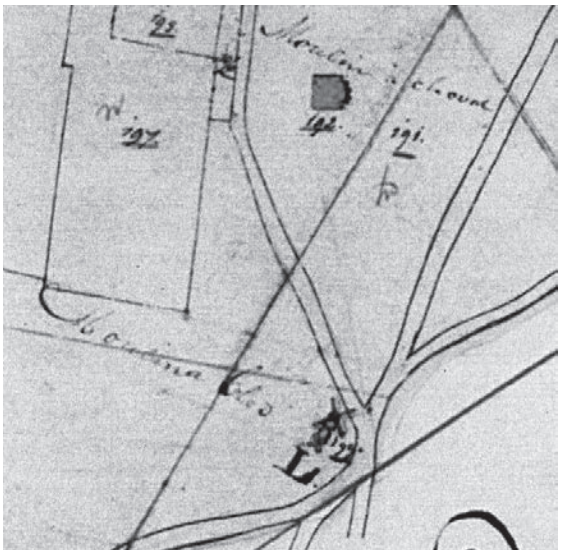

Mill sectie D, blad 2 1811-1833
192: vervallen roskorenmolen, 199: windmolen
Eigenaar Wed. Willem van Sambeek

Vanaf 1842 tot 1853 heeft de familie Clevers woonachtig op de Molenheide te Mill op deze molen gemalen.

Peter Pouwels

Bron: A.R.A. Brussel, Rekenkamer np. 26 432, artikel in Merlet 1976, door H.Douma.
Zie www.molenvrienden.nl voor bijlages met meer informatie over de molenaars van deze molens.

Geschiedenis molen “De Vooruitgang”

In 1913 werd in Oeffelt een tweede molen gebouwd naast de al langer bestaande Gerritsmolen. Joseph Manders kocht in 1913, op 27-jarige leeftijd, een stuk landbouwgrond van iets minder dan een ha. van Jacobus Haerkens.

Op 22 februari 1913 vraagt Josephus Manders, leerlooier te Cuijk bij het gemeentebestuur van Oeffelt een hinderwetvergunning aan voor het oprichten van een windgraanmolen en maalderij met benzinemotor van 16 pk, op het perceel sectie B 208. Bij de aanvraag worden tekeningen van de te bouwen molen gevoegd.

De tekening is gemaakt door Antoon Neggers, molenmaker uit Uden die, naar we mogen aannemen, de molen ook gebouwd heeft. Architect Elbers zal belast zijn geweest met het toezicht op de aanbesteding en de juiste uitvoering van de bouw.
Op 8 maart ligt het plan ter inzage en kunnen bezwaren tegen de bouw worden ingebracht. Omdat de molen langs de provinciale weg wordt gebouwd moet ook het Provinciaal Bestuur staten instemmen met de bouw. Zij stellen als voorwaarde dat de molen 50 meter van de weg af moet worden gebouwd, omdat anders de paarden kunnen schrikken van de draaiende

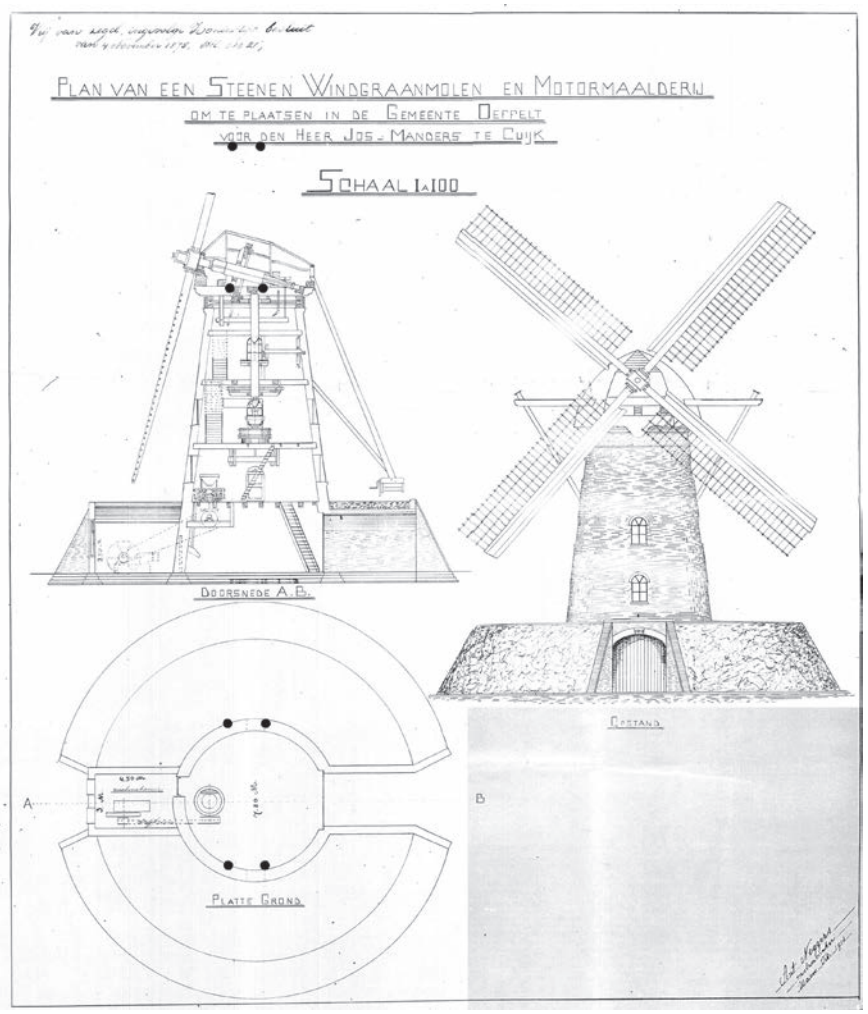

Aanbesteding molen (22-2-1913) en molenhuis (15-3-1913)

Advertentie in "De Molenaar" voor een nieuwe staartbalk

molen. Maar men wil ook voorkomen dat wanneer er stukken van de molen zouden loslaten, deze op de provinciale weg vallen. Verdere bezwaren zijn er niet, zodat op 20 maart door het Gemeentebestuur toestemming wordt verleend voor het bouwen van de molen en er wordt ook een hinderwetvergunning verleend. De vergunning was voor het oprichten van een windgraanmolen met een motormaalderij met een benzinemotor van 16 pk.
Op de vergunning is gemeld dat de inrichting voltooid en in werking moest zijn gebracht voor 1 October 1913.

Een paar dagen later op 26 maart krijgt hij ook de vergunning voor het bouwen van een woonhuis. Hij zal de uitslag al geweten hebben want Josephus laat er geen gras over groeien. Hij plaatst een advertentie in de Echo, waarin staat dat op dinsdag 25 maart 1913, 's-middags om 6 uur, in café Mooren de aanbesteding plaats vindt voor het bouwen van een landhuis en

Krantenbericht over ongeluk bij de bouw

bijgebouwen voor rekening van Josephus Manders uit Cuijk. De architect C. Elbers is daarvoor om 4 uur op het bouwterrein aan de Hagelkruis in Oeffelt aanwezig om toelichting te geven. Op 1 maart vinden we al een soortgelijke advertentie voor het bouwen van de molen.

Men ging voortvarend aan de slag met het bouwen van de molen. Eind april was men al een heel eind met de bouw van de romp van de molen. Op een dinsdagmorgen 24 april raakte volgens een bericht in de Echo, een van de bouwers ernstig gewond. Hij kreeg een steen, die van boven uit de molen kwam vallen, op zijn hoofd. Nadat hij was onderzocht en verzorgd door de dokter uit Gennep, werd hij per rijtuig naar huis gebracht.
Verder is er niets te vinden in de kranten over de bouwtijd en de ingebruikname van de molen.

In 1923, na 10 jaar dus, moet de staartbalk vervangen worden, zoals blijkt uit de advertentie in de Molenaar.

Dan slaat het noodlot toe. In 1931 wordt de molen te koop gezet wegens ziekte. Josef Manders is dan 45 jaar oud. Uiteindelijk wordt de molen aangeboden voor f 5000,-. Blijkbaar zonder resultaat.

Per 1 april 1931 stopt Joseph Manders als molenaar en verhuurt hij de graanmolen aan H.P. Janssen. In een advertentie in de Echo van 4 april belooft de nieuwe molenaar een prompte bediening en geeft hij aan steeds alle soorten graan en meel voor een billijke prijs in voorraad te hebben.
P. Jansen heeft de molen enkele jaren gehuurd. In 1937 bouwt hij de molen Janzona in Budel Schoot.

Josephus Manders overlijdt 29 juli 1947. De weduwe Manders-Martens en de kinderen worden eigenaar van het huis en de molen.
Zoon J.H.W. Manders komt in beeld en wil het bedrijf van zijn vader voortzetten. Na de oorlog wordt de

Wegens ziekte uit de hand te koop, een nog nieuwe, goed beklante steenen

bergwind-korenmolen

met handel, welke altijd een goed bestaan heeft opgeleverd, gelegen in de kom der gemeente Oeffelt (N.-Br.), aan Maas en spoor. Aanvaarden 15 April 1931. Bevragen bij Jos. MANDERS, Oeffelt. (12377)

Tevens uit de hand te koop, een nieuw gebouwd flink

burgerwoonhuis,

met tuin, circa 6 Are. Het huis bevat 3 kamers, keuken, gang, bergplaats met achterbouw, gunstig gelegen tegenover den molen. Bevragen bij ALEX. DUFFHUES. Aanvaarden direct of later.

PUBLIEK VERKOOPEN:

1. voor den heer Jos. Manders te Oeffelt, wegens ziekte:

Een nog nieuwe, goed beklante zeer sterke

Bergwind-korenmolen,

in zeer goeden staat en met veel handel, gunstig gelegen te Oeffelt, bij Cuyk, N.Br. in de kom der gemeente, a.d. Provincialen weg, aan Maas en Spoorweg. Gebouwen voor motor in den molen aanwezig.

2. voor den heer Alex Duffhues te

Een nieuw gebouwd

Woonhuis

met tuin, groot 5.70 aren, gelegen te Oeffelt, tegenover voornoemden molen. Het huis bevat 3 kamers, keuken, gang, kelder, bergplaats en achterbouw.

Te aanvaarden en betalen 1 April 1931. (12406)

64

Bericht van Inzet

Notaris **E. FENSELING** te Cuijk, bericht, dat de (12432)

Bergwind-korenmolen

van den heer Jos. Manders te Oeffelt, zeer laag is ingezet op ƒ 5000.—, en het daarbij gelegen **WOONHUIS** van A. Duffhues is ingezet op ƒ 3500.— Toeslag blijft bepaald op **Vrijdag 30 Januari 1931,** des namiddags **3 uur,** in Café Gez. Moozen te Oeffelt.

TE KOOP AANGEBODEN:

2 extra zwaar gebouwde, moderne

Maalstoelen,

Voorloopig Bericht.

Binnenkort zal **Publiek worden verkocht,** wegens ziekte een

Windkorenmolen,

toebeh. aan JOS MANDERS, gelegen in de kom der gemeente Oeffelt (N.Br.).

Onmiddellijk daarna een flink

nieuw gebouwd HUIS,

tegenover den molen. Ook bouwterreinen. (12368)

Gevraagd, **Molen** lichst onder of eerder in G. T. v. d. E

GEVRAAG of tegen Feb **Molen** v. g. g. v. z. molenaar, Et

Diverse advertenties waarin de molen wegens ziekte te koop aangeboden wordt

molen in 1946 voorzien van fokwieken, de eerste in Nederland. Dit was een grote vooruitgang voor de molen. Over de fokwieken vindt u een apart artikel op pagina 13 van de jubileumuitgave “De Vooruitgang 1913–2013”. Manders heeft er gebruik van gemaakt tot in 1952.

Nog een kleine Collectie Behangselpapier, nog prachtige partijtjes voor opruimingsprijs.

Aanbevelend, 820—40

TH. v. VUGT, Grootestraat, CUYK

H.H. LANDBOUWERS!

Ondergeteekende maakt hiermede bekend, **dat hij vanaf 1 April 1931 den Graanmolen van den Heer Manders heeft gehuurd** en hoopt door vakkundige en prompte bediening ieders vertrouwen waardig te worden. Verder steeds in voorraad **alle soorten Graan en Meel** aan billijken prijs.

Beleefd aanbevelend, 1711—30

H. P. JANSEN, Molenaar, OEFFELT.

Mij. v.h. de [illegible], Utrecht

Importeur voe meel 451—30

Levering per schip en per wagon

Uitsluitend aan den handel

Cuijk Echo dd. 1931-04-04

Advertentie van molenaar H.P. Jansen, die de molen huurde van Joseph Manders

Op 24 augustus 1953 vraagt hij een hinderwetvergunning aan voor het malen van graan op het perceel Molenstraat 2 in Oeffelt. Het betreft een bloemmalerij, een segment van de markt waarmee hij de zware concurrentie van de mengvoederbedrijven denkt te kunnen ontlopen. Het interieur van de molen wordt geheel opnieuw ingericht door de firma Frans Joz. Wäschele, Mühlen und Maschinebau uit Ravensberg. Een tekening schaal 1:50, van de molen overlangs en overdwars, alsmede per verdieping, geeft in detail aan hoe de molen wordt aangepast. De vergunning wordt 24 augustus verleend, met de verplichting dat de werkzaamheden moeten zijn voltooid en de molen in werking gebracht, voor 1 januari 1954. [1]

Josef Manders heeft maar kort gebruik kunnen maken van de nieuw ingerichte molen. Op vrijdagmiddag 14 mei 1954, om half drie in de middag, raakte de molen van Manders in brand. Zware rookwolken kwamen uit de molen en weldra sloegen de vlammen er overal uit. De brandweer, die spoedig aanwezig was kon, ook met assistentie van de brandweer van Mill, weinig uitrichten tegen deze vuurzee. De bloemmalerij, die sinds kort in de molen was gevestigd, ging met de kostbare machines verloren alsook een partij bloem. De verzekering dekte slechts deels de aanzienlijke schade, waardoor de brand een ware catastrofe was voor de familie Manders. [2] (Echo mei 1954)

Het jaar 1954 was helemaal een rampjaar voor de familie. In december was er een korte windhoos die de houten kap, die na de brand op de molen was geplaatst, er af rukte en die vervolgens aan de overkant van de Molenstraat tegen de woning van Grad Hendriks terecht kwam. De voorgevel van het huis werd gedeeltelijk ingedrukt en de meubels die achter de muur stonden liepen schade op. [3]

Uiteindelijk verkoopt de familie Manders in 1970 de molen en het molenhuis aan rozenkweker Frans Maassen. Maassen verkoopt de molenromp en het woonhuis aan de gemeente.
Het molenhuis wordt gesloopt. De molen wordt gerestaureerd door de molenstichting en draait sindsdien weer met vrijwilligers.

Jan Veekens
John Houben

Noten:
1. Gemeentebestuur Oeffelt inv.nr 884
2. Echo mei 1954
3. Echo dec 1954

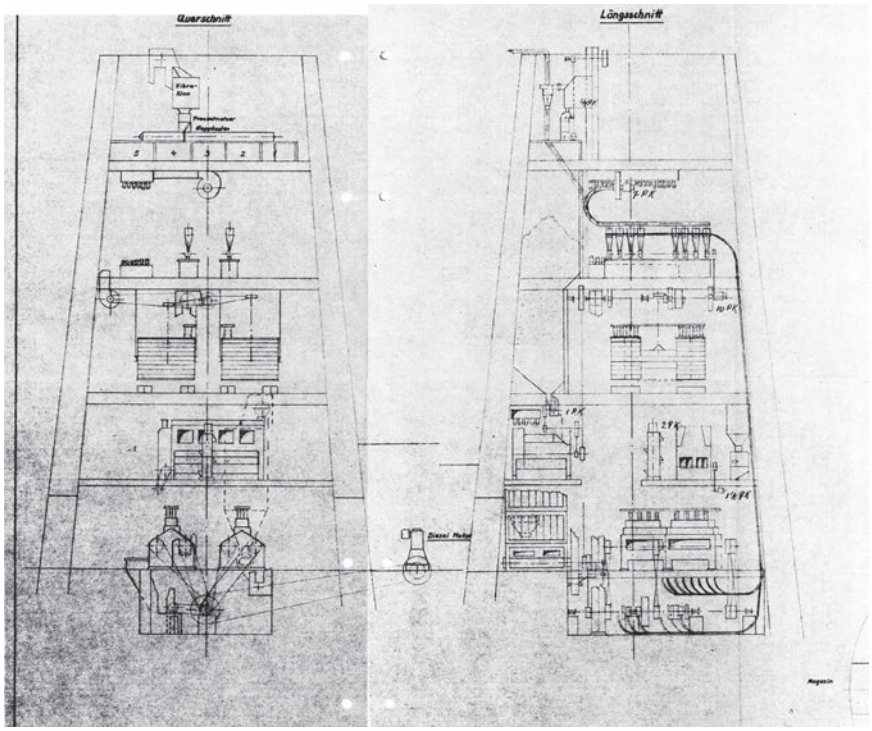

Tekening van de bloemmolen met moderne inrichting

Kinderziekte. De bekende kinderziekte de z.g. „Bof" is alhier geconstateerd. Hoewel deze ziekte tot op heden gelukkig nog slechts in één geval voorkomt, kunnen ouders gerust op hun hoede zijn, want deze ziekte kan kwaadaardig zijn.

OEFFELT

Bloemmalerij uitgebrand. Een catastrofale brand heeft Vrijdagmiddag de modern ingerichte bloemmalerij van de Wed. J. Manders en Zonen geheel doen verloren gaan. Deze malerij was gevestigd in de korenmolen en nog slechts kort in bedrijf. Tegen half drie sloegen zware rookwolken uit de molen; het vuur, aangewakkerd door de wind, zette weldra het bedrijf in lichter laaie. Onmiddellijk loeide de sirene en spoedden brandweerlieden zich naar de plaats des onheils. Ook de Regionale brandweer uit Mill werd direct gealarmeerd en was binnen een kwartier ter plaatse. Maar ook deze kon tegen de geweldige vuurzee niets uitrichten.

Alle kostbare machines gingen verloren, alsmede een partijtje bloem. Een partij ongemalen tarwe kon nog in veiligheid worden gebracht. Burgemeester Voets en de beide weihouders waren mede van de eersten die bij de brand aanwezig waren. De molen met malerij is gelegen langs de Prov. weg en zodoende was er zeer grote belangstelling. Deze brand is een ware catastrofe voor de familie Manders. De installaties alleen reeds, die een prooi der vlammen werden, vertegenwoordigden een groot kapitaal. Verzekering dekt ten dele de aanzienlijke schade.

Geslaagd. Aan de Tuinbouwvakschool te Haps slaagden met lof onze dorpsgenoten J. Haerkens, E. Gerritz en M. Geurts.

Electrificatie. Met de werkzaamheden voor de algehele electrificatie van ons dorp is men inmiddels begonnen. Binnen afzienbare tijd zullen dus alle bewoners in het genot komen van electrisch licht.

Personalia. Onze dorpsgenoot G. Derks is thans aangesteld als gemeentearbeider in vaste dienst.

EHBO-nieuws. Maandag j.l. werd door de EHBO-vereniging Oploo een wedstrijd georganiseerd, waaraan door alle EHBO-verenigingen uit het Land van Cuijk werd deelgenomen. Ondanks de moeilijke, doch spannende en leerzame opgave wist de afdeling Oeffelt de 2de prijs te verwerven. Dit is voor onze afdeling, die slechts éénmaal eerder aan een wedstrijd deelnam, een prachtige prestatie.

Huid-uitslag
Krabben en peuteren maakt de kwaal steeds erger. De zalf vloeibare D.D.D. dringt diep in de poriën door, zuivert, ontsmet en geneest de huid.
GENEESMIDDEL TEGEN HUIDAANDOENINGEN
D.D.D.

Foto en artikel uit de Echo (mei 1954) over de brand in de bloemmolen

Molenpoëzie

In De Molenaar nr. 38 van september 1970 kwam ik het volgende gedicht tegen. Het is gemaakt in opdracht van de "Vrienden van de Ingense molen" door de Liendense dorpsdichter J.C. Bor. Deze auteur heeft ook het gedicht gemaakt over de Zwaan in Lienden. Zie Molenvriend nr. 77.

De Ingense molen, genaamd "Op Hoop van Beter", is in 1985 gerestaureerd en is in bedrijf.

Frits Harteman

Wanneer men komt in 't fraaie Ingen,
Dan ziet men daar de "peperbus",
Het is de molen van het dorp,
In alle vriend'lijkheid en rust.

Toch brengt het ieder in beroering,
omdat zij zeer ontluisterd is.
Zij draagt geen wieken en geen kruiwerk,
Wat er voorheen wel was, gewis.

Dat monument moet weer herrijzen
Het doet de Ingenaren pijn,
Als men dat ding zou liquideren,
't Ligt in hun hart als mijn en dijn.

Zij hebben "aandeel" in die molen,
Zij maalde voor hun vrouw en kind
En voor hun paard en voor hun varken,
Het eten, met de kracht der wind.

Zij prijkt daar en is folkloristisch,
Zij is voor Monumentenzorg,
een pleegkind, aan hun borst geboren,
Dus sta voor deze molen borg.

J.C. Bor

Molenpenning voor Harry Kaak

Zaterdag 12 oktober waren Harry Kaak en ik, samen met de leerlingen Olivier, Caroline en Vincent aan het draaien in Heijen, toen er steeds meer auto's parkeerden op de parkeerplaats van het restaurant. "Het wordt druk," zei Harry, maar niemand kwam naar de molen. Wel kwam Sabine naar boven, en even later nog een paar oud-leerlingen. Harry begon al te voelen dat er iets niet klopte. Opeens werd de molen door de leerlingen stilgezet, en werd de feestversiering tevoorschijn gehaald. "Vorige week was het molendag," zei Harry nog, maar we gingen stug door met versieren. De Gerardamolen werd overheks gezet en Harry werd naar beneden geleid, waar inmiddels een delegatie van de Limburgse Molenstichting klaarstond om Harry de tweejaarlijks toegekende Molenpenning te overhandigen. Vanwege zijn verdiensten voor de molens in Noord-Limburg en zijn verdiensten als instructeur. Vooral zijn geduld, vertrouwen en op de praktijk gerichte manier van lesgeven werden geroemd. Dit alles in het bijzijn van al zijn (oud-)leerlingen waaronder Hans Altemüller, zijn vrouw Hanny, en kleinzoon Jordi.

Dan was er eindelijk tijd voor koffie uit echte kopjes, en taart!
Na veel praten en herinneringen ophalen gingen we opruimen, en was het alweer tijd om in te pakken. De penning en oorkonde krijgen een mooi plekje!

Frans Rademakers

Molenbezoek Groningen

Afgelopen weekend moesten we naar de verjaardag van mijn kleindochter in Groningen. Ik maakte kwansuis bezwaar omdat dat op zaterdag viel en ik daarom niet naar de molen kon. Ter compensatie regelde mijn dochter twee afspraken met molenaars in die buurt. Het zijn karakteristieke poldermolentjes, zeker de witte molen langs de snelweg A28 iets onder Groningen.
Hieronder volgt een impressie van dit bezoekje.

Poldermolen "De Helper"

De Helper aan het Paterwoldsemeer-Hoornseplas, gemeente Haren
Bouwjaar: 1863/1971
Poldermolen, achtkante grondzeiler bekleed met houten delen, op veldmuren en met een gevlucht van 19,50 m. Fokwieken, met handbedienbare remkleppen met bevestiging van de heklatten tegen de roede. Zie molendatabase nr. 358.

Ik werd met koffie ontvangen door de molenaar Rolf Glazenburg en Joop, een "pensionado" als leerling. Ze waren juist klaar met opzeilen, maar lieten de molen stilstaan zodat ik in de kap kon rondkijken. Die is

Kruirad van "De Helper"

echt krap. Om het halslager te smeren moet je je liggend langs de vang wurmen om aan de voorkant te komen. Wat opviel was het voeghouten sleepkruiwerk en de vangstok.
Het molentje verkeert in een prima staat, is netjes ingericht en ligt prachtig aan de plas. Met de auto kun je er moeilijk komen, het ligt aan een fiets/trimroute rond deze plas. Er werd over de bezetting van de molens gepraat, ook voor de molenaar in opleiding. Ze komen daar nog veel vrijwillige molenaars te kort en hebben er een half uur fietsen voor over om op de molen te kunnen komen.

Daarna werd de molen in beweging gezet, er was juist voldoende wind om met 4 volle te draaien. Het

De Witte Molen

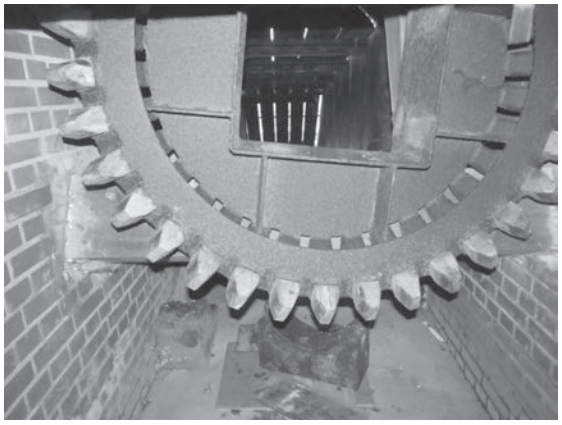

De vijzel van de Witte Molen is weggenomen voor restauratie

Een stalen bandvang

schenen halslager van de vijzel werd in het vet gezet en we keken nog even buiten rond. Let op het grote kruirad. De molen pompt in circuit. Hij stond vroeger aan de andere kant van de snelweg en bemaalde de Helpman polder. Vandaar de naam “de Helper” Rond 1970 werd de snelweg A28 aangelegd en het Noord-Willemskanaal verlegd. De molen lag al in opslag omdat hij vervallen was en vervangen door een elektrisch gemaal. In het kader van cultuurcompensatie werd het molentje op de huidige plaats in 1971 herbouwd. Ik nam afscheid want ik moest nog naar de tweede molen en weer op tijd op het feestje zijn.

De Witte Molen, aan het Noord–Willemskanaal, gemeente Haren (Glimmen)
De molenaar René van der Beek had me uitgelegd dat je er het gemakkelijkst kunt komen door te parkeren bij de Shell pomp “de witte molen” aan de A28 richting zuiden. Daarachter loopt een pad dat over een bruggetje, afwatering Drentsche Aa, gaat en direct naar het molentje leidt.
Inderdaad, zijn aanwijzingen brachten mij er snel. De molenaar was bezig de zelfzwichting af te stellen, die nogal wat speling heeft. Het is echt een plaatje. De Witte Molen is ook een achtkantige poldermolen op veldmuren, identiek met de vorige molen. Alleen wit geschilderd, vandaar de naam!

Deze molen is gebouwd in 1892, voor bemaling van de Glimmenpolder. Hij kreeg in 1925 zelfzwichting op beide roeden, het gevlucht is 18,30 m, database nr. 326. Na aanleg van de snelweg bemaalt hij nog een klein stukje tussen de snelweg en het kanaal. In 2003 is de molen grondig gerestaureerd met o.a. nieuwe roeden en werden de later aangebrachte Van Bussel stroomlijnneuzen vervangen door fokwieken. Op dit moment is de vijzel er uitgenomen ter restauratie en stond de onderbonkelaar uit het werk. De vijzel was te ver doorgezakt omdat hij te lang stil heeft gestaan en aanliep in de krimp. Daardoor kon ik daar een kijkje in nemen. Zie foto vanaf het stortebed voor de wachtdeur van het vijzelwiel met gedemonteerd halslager.

Ook hier mocht ik in de kap, die nog kleiner was. Daarom wordt hier een bandvang met wipstok toegepast. De doorboorde as van J.M. de Muinck Keizer met zelfzwichting bekeken en ook het sleepvoeghoutenkruiwerk. Nog een bakje koffie gedronken met de molenaar en een praatje gemaakt. ’s Zomers is het er wat drukker met fietsers. Er wordt veel geroeid op het kanaal. Hij draait zaterdagmiddag nog op een andere molen en komt uit Assen. Over bezetting gesproken. Dat doet me denken aan het feit dat deze molen geen bezetkettingen heeft, maar beveiligd wordt door een beugel in de kap, maar toch ragt hij daar nog flink op. René vertelde dat tijdens de storm van 5 december hij de roede extra vastgezet had met een band, maar die werd stuk getrokken.

Mari Goossens

Doorboorde bovenas van “De Muinck Keizer”

Aan de licht

Pieter Aarts

Mijn naam is Pieter Aarts en ik ben 57 jaar. Ik ben getrouwd met Janske en heb 3 zonen van 20, 22 en 24 jaar. Ik ben geboren en getogen in Steenwijk. Na mijn opleiding als fijnmetaalbewerker wilde ik naar de fijninstrumentmakersschool om horlogemaker te worden. Echter, het Ministerie van Defensie trok een donkerblauwe streep door de rekening en riep mij op voor de dienstplicht. In 1976 werd ik machinist bij de Koninklijke Marine. Mijn plan was om na mijn diensttijd de studie weer op te pakken. Maar na 16 maanden lang geld verdienen was het voor mij moeilijk om weer te gaan studeren dus ben ik in maart 1978 als beroepsmilitair begonnen bij de Koninklijke Luchtmacht. Na een opleiding van 2 jaar ben ik op de Vliegbasis Twenthe geplaatst. Op deze vliegbasis heb ik 3 verschillende functies gehad. Door een reorganisatie ben ik in 1996 op Luchtmachtbasis De Peel geplaatst en ben ik met mijn gezin verhuisd naar Boxmeer. Op De Peel heb ik, ook weer door allerlei reorganisaties, 6 verschillende functies gehad om vervolgens op 1 april 2013 met functioneel leeftijdsontslag te gaan.

Als kleinzoon van een zeilmaker uit Leeuwarden en een veeboer uit Steenwijk ben ik opgegroeid tussen de ambachtslieden. Mijn vader heeft mij veel verteld over het reilen en zeilen in de zeilmakerij van zijn vader. Als kind heb ik dus al veel verschillende knopen geleerd en was het normaal om achter de naaimachine te zitten. Jammer dat ik de echte zeilmakerij nooit bewust heb meegemaakt. Door deze achtergrond ben ik altijd al geïnteresseerd geweest in oude ambachten. Toen ik hoorde dat Harm en Petro aan het leren waren voor molenaar had ik zoiets van “dat lijkt mij geweldig om te doen”. Toen ik dit tegen Harm zei nodigde hij mij gelijk uit om een keer mee te gaan. In februari 2011 ben ik met hem mee gegaan naar De Vooruitgang. Aan het eind van mijn eerste ochtend in de molen had het “molenvirus” mij gelijk te pakken. Voor mij was het alsof ik “thuis” kwam. Ik had er een zeer goed gevoel bij om in de molen te zijn. Het is erg rustgevend. Twee weken later heb ik mij aangemeld bij Het Gilde van Vrijwillige Molenaars. In maart kwamen de boeken en kon ik echt aan de slag. Studeren op latere leeftijd is altijd moeilijk zegt men, maar het grootste deel van de theorie ligt mij wel. Veel onderwerpen gingen als vanzelf, alleen het

weer vond ik pittig. Het beruchte hoofdstuk 8 vond en vind ik dan ook taaie kost.

Zoals iedere leerling molenaar moet je minimaal 30 uur stage lopen op een “vreemde” molen. Eind 2012 was ik zover om uit te vliegen. Door gelukkige omstandigheden op mijn werk kon ik op donderdagmiddagen vrij krijgen en naar de Bergzicht in Gassel gaan. De zaterdagen kon ik naar De Korenbloem in Oploo. Twee vliegen in een klap, een houten achtkant en een standaardmolen. Op beide molens heb ik veel geleerd. Bij Jos van der Heyden op Bergzicht wordt bij voldoende wind wekelijks gemalen en dat was echt genieten.

Sinds ik afgelopen april met leeftijdsontslag ben, draai ik samen met Harm op woensdag op de Martinusmolen in Beugen. Ik vind het heerlijk om lekker bezig zijn in de molen, het buiten zijn, lekker klussen enzovoort. Er is altijd wel wat te doen op de molen. Het geeft mij zoveel voldoening dat ik de tijd meestal vergeet en het jammer vind dat de dag er al weer op zit als wij naar huis gaan. Zoals het er nu uitziet heb ik letterlijk en figuurlijk mijn draai gevonden op de Martinus in Beugen
Inmiddels heb ik het proefexamen achter de rug en ben geslaagd. Ik ben aangemeld bij de Hollandsche Molen voor het landelijk examen begin volgend jaar. Voor nu kan ik zeggen, als jullie tijd hebben, kom gerust langs op woensdag voor een bakje koffie.

Molens in de regio

De Nooitgedacht te Afferden

Voor iedereen de beste wensen voor het nieuwe jaar, met genoeg wind of water. Dus, een prima en veilig molenjaar toegewenst.
De twee molen-cursisten Appie en Ferrie zijn voor hun tentamen in Oss, op de molen Zeldenrust, geslaagd. Proficiat!
Verder is er hard gewerkt in de molen. De inrichting is bijna klaar en wordt prachtig. In tegenstelling tot wat de redactie van de Molenvriend schreef, wordt het geen bed and breakfast, maar “bike and breakfast”. Een tweesporig suggestie-fietspad is al op de molen aangebracht, en nieuwe roestvrij stalen kruipalen! (Zie foto).
In de volgende Molenvriend hoop ik verder op dit thema in te gaan!

Frank Heeren

De Martinus Beugen

De laatste tijd is er op de Martinus met veel plezier gewerkt en gedraaid. We zijn met een aantal verschillende ‘projecten’ bezig. Eén daarvan is het verbeteren en veiliger maken van de ‘trapleuning’ of hoe het touw langs de trap dan ook mag heten. Het wordt nu een dik met rood koord gemarkeerd touw dat langs de trapligger gespannen is. Dit rode koord is ervoor om de bezoeker het verschil duidelijk te maken tussen touw dat vastgepakt mag worden en touw dat niet vastgepakt mag worden.

Nieuw dakleer op het pakhuis van de Nooitgedacht te Afferden. De strook tegen de molen lijkt door de rode kleur net een fietspad.

Verder is de bliksembeveiliging door het Gilde gecontroleerd en doorgemeten. Hoewel de waarden geen hele grote afwijking lieten zien ten opzichte van de gewenste waarden, zijn ook hier verbeteringen door te voeren. Eén die we allemaal heel simpel kunnen en moeten doen, is ervoor zorgen dat de bevestigingsbruggen aan de roede goed contact maken.
Advies van de controleur is om deze elk jaar even opnieuw schoon maken en goed vast zetten.
Nog een advies waar we nu mee bezig zijn, is om de doorverbinding tussen de binnenroede, de buitenroede en de askop te verbeteren. Deze moet van 50 mm^2 massief koper zijn. Bij de Martinus zijn de roedes wel verbonden, maar met een soepele draad. Die kan na verloop van tijd door de draaiende beweging los gaan zitten of losbreken.
Daarnaast zijn we ook begonnen met het schoonmaken van de steenkuip aan de zuidzijde. Op zich is dit niet iets bijzonders, maar de loper blijkt een grote onbalans te hebben en dit is iets waar we de oorzaak nu van proberen te vinden en vervolgens gaan kijken hoe we dit kunnen verbeteren.
Tijdens de Kersttijd werd de Martinus opgesierd met een Kerstster. Deze 2 meter grote, ijzeren, gelaste en van verlichting voorziene ster, bovenop de staande binnenroede was van verre zichtbaar.

In het jaar 2013 heeft de Martinus bijna 72 000 omwentelingen gemaakt.

Harm van Es

Molen Jan van Cuijk te Cuijk

Afgelopen periode heeft de molen wekelijks gedraaid en bij voldoende wind ook volop gemalen. Enkele honderden kilo’s tarwe van Cuijkse bodem zijn vermalen tot volkoren tarwemeel. In opdracht van de eigenaar heeft schoonmaakbedrijf Flip uit Beers enkele weken geleden proeven gedaan hoe de witte molenromp het beste gereinigd kan worden. Het is de bedoeling dat zij, op gezette tijden, de romp komen reinigen. Hiermee proberen we te voorkomen dat deze groen uitslaat van de algen. Ondertussen zijn de molenaars druk bezig geweest met het aanleggen van een waterleiding voor in de keuken. In 2013 heeft de molen ruim 60 000 omwentelingen gemaakt en ruim 300 draaiuren, wat in de gelijke lijn ligt aan de voorgaande jaren. De molenwinkel draait erg goed, steeds meer mensen weten wekelijks de weg te vinden naar de molen voor meel en streekproducten. Bij de

meelproducten is een steeds groter deel van het assortiment, waaronder pannenkoeken- en koekmixen, op basis van speltmeel.

Stefan Willems

De Reus te Gennep

Het was de afgelopen tijd een drukte van belang op de Reus. Twee grote groepen van omstreeks 100 mensen bezochten de molen!
Voor wat betreft het onderhoud aan de molen zijn twee zaken vermeldenswaardig. Het nieuwe steekbord stond té goed in de verf en klemde. Na wat bijschaven is het nu goed te gebruiken. Daarnaast was uit het steenlager poetskatoen gevallen. Om dit weer op zijn plek te krijgen hebben we samen met een groepje leerlingen het koppel stenen opengelegd en een en ander weer hersteld.

De Gerarda te Heijen

Over de Gerardamolen is niet veel te melden, we hebben inmiddels 4 tot 5 kuub zand/plaggen op de belt gestort om deze weer wat aan te hogen. Helaas kon de kraan niet tot op de belt komen, dus moest alles in zakken geschept en met het luiwerk naar boven gebracht.
Inmiddels is het nieuwe gras al aan het groeien en ziet het er weer mooi uit.

Een week na de landelijke molendagen (op zaterdag 17 mei) staat er een route voor 2CV-(lelijke eenden) liefhebbers gepland langs de molens in onze regio. Willen degenen die dan zeker open zijn dit a.u.b. melden aan rademakersfrans@gmail.com zodat ik alle geopende molens in de route op kan nemen? Vertrekpunt voor de route zal de Gerardamolen zijn.

Frans Rademakers

De Lindense molen te Katwijk

Molenaars Peter Simons en Rob Snel zijn afgelopen jaar 39 maal op de molen actief geweest en hebben 237 manuren gemaakt om de molen te laten draaien en open te stellen voor het publiek. De omwentelingenteller heeft aangegeven dat de wieken 20 005 maal zijn rondgegaan.

Het aantal bezoekers dat het gastenboek heeft getekend was 79 mensen. Onze schatting van het aantal bezoekers is ± 150. Ook dit jaar kwamen zij overal vandaan, tot ver over de grenzen.

Hoogtepunten:

- 11 en 12 april hebben van drie basisscholen de kinderen uit groep 7 de molen bezocht ter ondersteuning van het project Technopromo. “De Akkerwinde” uit Vianen, “De Waai” uit Cuijk en Adalbert uit Mook.
- 27 april, een elektrisch maalstoeltje gekocht bij een collega molenaar.
- 30 april, kroningsdag. Het gevlucht was met vlaggenlinten versierd en drie vlaggenstokken met de Nederlandse vlag waren aan de roeden bevestigd
- 11 mei, Nationale Molendag, ± 20 bezoekers, (veel kleuters met opa’s en oma’s)
- 14 augustus, molenmaker Beijk en adviesbureau Groen hebben de technische staat en de historische waarde van de molen beoordeeld.
- 14 september, open monumentendag (dieptepunt), geen bezoekers gehad

Naast het laten draaien van het gevlucht, hebben de molenaars bezoekers ontvangen en rondgeleid, de molen schoon gehouden en diverse onderhoudswerkzaamheden verricht zoals het opknappen van twee bascules en het vervangen van een aantal slechte stellingplanken.

De bouwkundige staat van de molen is in het afgelopen jaar verslechterd. Het rietdek van de romp aan de westzijde is slecht en dat van de kap is dun. De roeden zijn rond de askop aan het roesten en moeten worden doorgehaald.
Er is het afgelopen jaar geen groot onderhoud verricht aan de molenromp en de draaiende delen. Dit kan snel onveilig worden voor de bewoners en de molenaars doordat de voorzomen en de windborden van de wieken zijn aangetast door houtrot en deze naar beneden zouden kunnen vallen.

Hopelijk leidt het onderzoek van 14 augustus jl. door de molenmaker Beijk en adviesbureau Groen tot de noodzakelijkste onderhoudswerkzaamheden in 2014. Dan kunnen de molenaars doorgaan met hun bezigheden zoals ze dit al jaren doen voor het welzijn en behoud van deze molen.

Peter Simons en Rob Snel

De Maasmolen te Nederasselt

De stormen van de afgelopen weken hebben gelukkig weinig schade aangericht. De kap van de Maasmolen was al niet te best en door de stormen zijn er weer dakshingles verloren gegaan. Het gevolg hiervan is dat er nu een aardige lekkage is ontstaan, waardoor er veel water op de steenzolder komt te staan. De opdracht tot vervanging van het dak staat pas gepland voor 2014. Tijdens een vergadering met de heer R. Bolmers van de gemeente Heumen, is toestemming gegeven tot het vervangen van de twee witte

zomerzeilen. De zeilen waren erg sleets geworden en vertoonden al scheuren. De opdracht is verstrekt aan molenzeilmaker Sipke Koning die al binnen een maand de maten is komen opnemen. Sipke had allerlei materialen mee gebracht, zoals soorten zeildoek en diverse touwsoorten en uitgelegd wat de mogelijkheden waren. Nadat alles nauwkeurig was opgemeten, hebben we ervoor gekozen geen witte zomerzeilen meer te voeren, maar deze te vervangen door bruine zeilen WK77. Het was een leerzame dag en Sipke heeft ons uitgenodigd, bij gelegenheid, een bezoekje te brengen aan de zeilmakerij.

Robert Snel

De Vooruitgang te Oeffelt

In Oeffelt zijn in opleiding: Pieter Aarts (Boxmeer), Martijn van Hulsbeek (Wanroij), Sonja Middelink (Boxmeer), Klaus van Elsbergen (Kalkar), Jos Vesters (Rijkevoort)
Pieter Aarts is geslaagd voor het toelatingsexamen en gaat op voor het examen april of mei 2014.

In de keuken en wc zijn nog enkele aanpassingen nodig.
Het koppel molenstenen is gedemonteerd voor instructie. Tevens alles schoongemaakt en gesmeerd. Het boerenkoppel is weer gedemonteerd voor het billen van de stenen voor instructie. De rijnschoentjes worden dieper geplaatst om slijtage van de steen te compenseren.

John Houben

Wind- en watermolen te Oploo

Woensdag 18 december was het enorm druk in Oploo. Tijdens “Plo Licht Op” was het centrum van Oploo verlicht met lampen, lampionnen en duizenden kaarsjes. De bezoekers kregen de mogelijkheid verschillende sfeervol ingerichte attracties te bezoeken. Ook de molens waren in de route opgenomen. In de watermolen presenteerde zich het St. Matthiasgilde en in het maalgedeelte kon men zich in de tijd terug wanen met allerlei brocante spulletjes. In de windmolen kon men de gratis speltpannenkoeken proeven. Van de vrijblijvende gift kon een mooi bedrag overgemaakt worden naar Serious Request.
Buiten stond een oude Deutz tractor die de verticale molen aandreef.
Tot ná nieuwjaar blijft het rad van de watermolen verlicht. Dus van draaien komt eventjes niets.
De rapportage van de Monumentenwacht laat zien dat het met het onderhoud van de watermolen wel goed zit. Wel is er nog het eeuwige pijnpunt en dat is het overvloedige slib in molenbeek en molenkolk. Mocht de gemeente er samen met het waterschap niet uitkomen, dan zal de gemeente het opschonen zelf ter hand nemen. De kademuren vóór het rad tot aan de lossluis worden wellicht in eigen beheer door het gilde vernieuwd.

In de onderbouw van de windmolen komen twee nieuwe deuren. Voorlopig gaan deze alleen in de grondverf want in 2014 worden de beide standerdmolens nieuw geschilderd. We zijn in onderzoek naar de oude beschildering van vóór de restauratie in 1966 toen de molen de nu welbekende rode en witte kleuren heeft gekregen. Daarvoor was de molen wit met groen en een zeskantige tweekleurige ster op de zijkanten. In de molen wordt iets aan de inrichting van de verwerking van spelt veranderd. We hopen dan nog beter de vaste klanten met ons eigen spelt te kunnen bedienen.

Van de Amerikaanse windmolen wordt in de winter de pomp afgekoppeld en de staartvaan weggedraaid, zodat de molen dan niet draait. Er kan dan niets vastvriezen en er is mooi de gelegenheid voor een kleine onderhoudsbeurt met nieuwe olie.

We wensen u vanuit Oploo alle goeds en gezondheid voor het jaar 2014.

Jan en Sabine

De Bovenste Plasmolen

Na de afsluiting van het seizoen zijn we medio november gestart met de restauratiewerkzaamheden aan de Bovenste Plasmolen en zijn waterlopen, in samenwerking met molenbouwer Beijk, Natuurmonumenten en het waterschap Peel en Maas.
Hieronder een opsomming van de geplande werkzaamheden:

- Vervangen van de houten toegangspoort bij de molen.
- Reparatie van het metselwerk van de ark van de molen.
- Reparatie voegwerk molen.
- Vervangen deksel sluiswerk Groene Water.
- Vervangen maalschuif overloop Groene Water.
- Reparatie en herstel metselwerk sluis Groene Water.
- Verplaatsen en aanpassen maalsluis middenslag (nieuwe overloop)
- Vervangen en repareren van verdeelwerk en restrictie goot bij het Groene Water.
- Repareren van de lekkages aan de opgeleide beek en verstevigen van het dijktalud.
- Maken van een nieuwe overloop voor de opgeleide beek.
- Overloop Molendalsvijver herstellen
- Plaggen van molendalsweitje en het aanleggen

van lage dammen haaks op het molendal.
- Uitdiepen van de molenbeek bij de molen.
- Plaatsen van een kwelscherm aan de Rijksweg t.h.v. de Kooij.

Een gedeelte van bovenstaande punten is reeds door de firma Beijk uitgevoerd, echter het sluiswerk van het Groene water vergt wat meer tijd en zal medio 2014 worden afgerond.
Natuurmonumenten en het waterschap willen het gehele watersysteem herzien, zodat overstromingen door extreme weersomstandigheden, zoals deze in augustus 2013 plaatsvonden, in de toekomst vermeden worden.

Peter Pouwels

De Luctor et Emergo te Rijkevoort

Over activiteiten rond de molen is deze keer nauwelijks iets te vertellen. In de molen des te meer. Op een van de eerste keren dat Petro Boon meedraaide, brak wederom het vangkettingkatrolletje af en hebben we het samen met lange houtdraadbouten aan de kapring vastgezet. Hopelijk blijft het nu zitten.

Paul heeft de bekleding van de steenkuip van het boerengemaal vervangen. Het was door muizen aangevreten hardboard en is nu een gegalvaniseerde plaat. Deze platen verduisterden vroeger de winkel van Jan Vos maar zijn nu ten behoeve van de wintertuin van de brasserie weggehaald: recycling!
Nu konden we het gemaaltje testen met een zakje van 20 kg tarwe. Het gaf een fijn meel, handwarm dat in een paar minuten gemalen was. De maalstoel hield zich ook goed en beweegt niet te veel tijdens het malen. Dus daar hebben we geen miskoop aan. Nu nog de afwerking.
De elektricien heeft de motor opnieuw aangesloten en de ster/driehoek schakelaar met beveiliging op werkhoogte aangesloten. Inmiddels is van oud hout, een simpel demonteerbaar, nieuw bordes gemaakt, over de aandrijfriem, om de zakken graan in de tremel te kunnen ledigen. Voor de veiligheid van bezoekers, is er een stuk oud tennisnet geplaatst. We hebben de motor op de juiste plek d.m.v. wiggen vastgezet, maar nu blijkt dat er in de maalstoel nog teveel trilling en beweging zit en de riem er toch afloopt. Dus het wordt “to be continued”.

We hebben weinig bezoekers gehad, wel twee groepen: de familie van Petro en een groep uit Rijkevoort die nuttige info voor ons bleek te hebben. We hebben een jaar geleden van Jan Selten een oude defecte 100 kg weegschaal gekregen. Die hadden we al geruime tijd uit elkaar liggen om hem te repareren. Maar dat lukte ons niet. Een van die bezoekers kende een man in Boxmeer die deze weegschalen kon repareren! Na een paar weken hebben we contact met die man opgenomen en hij wilde wel komen kijken.
Begin november kwam hij en had er wel zin in om dit klusje aan te pakken. Daar hij zelf een zaak heeft en zijn gezondheid te wensen overlaat, was zijn tijd beperkt en zou hij het rustig aandoen. De stelvoeten en de wielen waren vastgeroest, de arreteerinrichting was gedeeltelijk afgebroken, zo ook de hendel. Jan Selten had een bandje in de weeginrichting ingekort omdat het was afgebroken. Het hele setje van 6 bandjes hebben we vervangen, dat moest bij een kennis in Est in de Noordoostpolder gehaald worden. Deze bleken van een ander type weegschaal te zijn. Maar we konden ze, na wat uitvogelen, aanpassen en gebruiken.
Inmiddels is de hele weeginrichting uit elkaar genomen, alles schoongemaakt en zijn de weegscharnierpunten weer beweegbaar gemaakt. Er is nieuwe hydrauliekolie in de olierem gedaan en alles is via “trial and error” weer juist afgesteld. Het resultaat, na 30 uur geduldig werken, is een perfect werkende weegschaal. En dat voor en paar tientjes aan materiaal en een fles goede cognac voor de moeite. We moeten de “Molenschot weegschaal uit 1946” nog van een nieuw verfje voorzien en dan is het weer een pronkstukje. Ondertussen is eenieder bij ons welkom voor een “balansdag”.

De gerestaureerde weegschaal op de Rijkevoortse molen

Ondertussen zijn we ook, meestal Paul, begonnen om de oude pleisterlaag in de invaart te verwijderen. Deze ziet er niet uit door zoutdoorslag en schimmels. Paul heeft een compressortje en een pneumatisch beiteltje ingezet. Dat lijkt de enige manier om deze klus zonder al te veel lichamelijke inspanning te klaren. Het zorgt voor veel herrie en stof.

Smeba heeft de jaarlijkse brandblussercontrole weer uitgevoerd en we hebben de kerstster weer opgehangen. Zo, laat het nieuwe jaar maar komen!

Mari Goossens

De Heimolen te Sint-Hubert

In mei is door het Gilde een bliksemafleidercontrole geweest en de aanbevelingen die in de molen uitgevoerd moesten worden zijn inmiddels door onszelf gedaan en de buitenwerkzaamheden zijn door de gemeente in opdracht gegeven.
De herinrichting van het gebied bij de molen is gestart. Inmiddels is het voormalige hondensportterrein ontruimd en is men flink met de zaag bezig geweest. Het is nu zo dat, als je van de rotonde afkomt de Heimolen meteen in het zicht komt. Er is nog veel te doen maar we zullen de lezers van dit blad op de hoogte houden van de vorderingen.
Op de meelzolder hebben we enkele oude dressoirs staan die voor de opslag van gereedschap en allerlei spullen dienen. Nu hebben we het plan opgepakt om hiervoor een nieuwe werkbank / kasten te maken. Dit zal door de senioren hobbyclub uit Mill afd. hout gemaakt worden. Formido is bereid om de materialen hiervoor gedeeltelijk te sponsoren. Het zal nog wel enkele maanden duren voor dit klaar is, maar dan kunnen we onze gereedschappen achter slot en grendel bewaren, tevens komt op het werkblad een lessenaar voor het gastenboek en de folders.

Nu de winter en het natte seizoen in volle gang zijn, moeten wij constateren dat het afbikken van de bepleistering aan de regenkant op de meelzolder gewerkt heeft. De buitenmuur is wel vochtig maar er loopt geen water meer over de muur en vloer. Schijnbaar “ademt” de muur en wordt het vocht niet meer naar binnen geperst.

De molenaars van de Heimolen wensen alle lezers een goed molenjaar.

Walter Cornelissen

De Rust na Arbeid te Ven-Zelderheide

Op de “Rust na Arbeid” gaat alles goed, gelukkig is er geen stormschade te beklagen. Ik kon juist goed gebruik maken van de stevige wind voor Kerst en heb diverse zakken maïs gebroken en tarwe gemalen. Tussen 6 december en 6 januari schijnt weer de grote ster over Ven-Zelderheide.

Ludger Pauls

De Hamse Molen te Wanroij

In het najaar hebben we onder in de molen een nieuwe vloer gelegd, die is nu gemakkelijker te onderhouden. Over het gevlucht zijn we volop in overleg met de gemeente, we gaan nog steeds voor Van Bussel.
Ook zijn we weer in overleg over het tegenoverliggend perceel dat volgebouwd gaat worden, er is al veel veranderd aan de plannen ten gunste van de windvang van de molen.
Door een van de laatste stormen is de windvaan afgebroken.

Jan Selten

www.boladviseurs.nl

bol

- Accountancy
- Fiscaal
- Juridisch
- Corporate Finance
- Internationaal
- HRM

BEIJK

molenmakers

boutrestaurateurs

Beijk Molenbouw BV
Rimpelt 15a, 5851 EK AFFERDEN
tel. 0485-531910, fax 0485-532305
www.beijk.biz

MOLENSTEENMAKERIJ

HANS TITULAER

voorheen
HEINRICH VAN HEES

Voor de beste kunstmaalstenen als ook blauwe basaltlavamaalstenen.
Tevens wrijfstenen, kweernen (romeins model)
demonstratiestenen (doorsnede: 10, 15 of 20 cm.)
en huishoudmolens.
Zeer snel en vakkundig scherpen van uw molenstenen en
maaltechnische adviezen.
www.molenstenen.nl
Werkplaats: Rijksweg 146 6586 AB Plasmolen, Nederland
Telefoon: 024-696 36 54 / Fax: 024-696 36 57
GSM: 0653667686 / E-mail: molensteenmaker.j@planet.nl

Als je vooruit wilt in de veehouderij, kom dan eens met Hendrix praten.

Natuurlijk moet uw voerleverancier verstand hebben van voer. Maar hij moet ook met verstand van zaken kunnen meepraten over huisvesting, gezondheid, bedrijfsontwikkeling en milieu. Want uw bedrijfsresultaten hangen van veel meer af dan van voer alleen.
De Legpluimveegroep durft verder te kijken dan het voer dat zij leveren. Zij hebben een praktische kijk op hoe je een boerenbedrijf gezond kunt houden, nu én in de toekomst. Dat wordt des te belangrijker nu het er steeds meer om draait om de kosten te beheersen.

Hendrix

Legpluimveegroep
Hoofdstraat 4
6598 AD Heijen
telefoon 0485-490777

a nutreco company

Powered by HAVENS Since 1845

Voor ieder dier het juiste voer!
www.havens.nl

Meer informatie?
Tel.: (0478) 638 238
info@havens.nl